

Plán zimní údržby

pro období 2016/2017

Tento plán zimní údržby pojednává o rozsahu, způsobu a lhůtách odstraňování (zmírňování) závad ve schůdnosti na místních komunikacích (dále jen MK) a průjezdných úsecích silnic a MK, na kterých se nezajišťuje sjízdnost a schůdnost odstraňováním sněhu a náledí.

Zimní údržba (dále jen ZÚ) začíná kalendářně 15. listopadu 2016 a končí 15. dubna 2017. Vlivem počasí může dojít k posunu termínů.

Úkolem ZÚ pozemních komunikací (dále jen PK) je zajišťovat po celé zimní období podle zásad stanovených tímto plánem ZÚ zmírňování, eventuálně odstraňování závad ve sjízdnosti a schůdnosti, které vznikly zimními povětrnostními vlivy.

V souladu s obecně závaznými právními předpisy stanoví tento plán ZÚ práva a povinnosti vlastníka a správce PK, jakož i některá práva a povinnosti uživatelů PK ve městě Jablunkov. Vlastní provádění údržby je ovlivňováno jednak požadavky veřejnosti a především dopravců, kteří kladou vysoké nároky na bezpečnost provozu na PK a zároveň zvyšujícími se požadavky na ochranu životního prostředí a jednak ekonomickými možnostmi vlastníka PK, které zužují prostor pro udržování sjízdnosti a schůdnosti PK. Rozsah činností při ZÚ pozemních komunikací stanoví podle vyhlášky č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o PK, tento plán ZÚ.

I. Vysvětlení obsahu některých pojmů používaných v plánu ZÚ

Obecně závaznými právními předpisy se rozumí:

- zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích
- vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 104/1997 Sb., kterou se provádí zákon o pozemních komunikacích

Zimní údržba PK: zmírňování závad, které vznikly povětrnostními vlivy a podmínkami za zimních situací na MK a průjezdných úsecích silnic (§ 41, odst. 1 prov. vyhl.)

Sjízdnost MK a průjezdných úseků silnic: stav komunikací, který umožňuje jízdu silničních a jiných vozidel přizpůsobenou dopravnětechnickému a stavebnímu stavu komunikace, povětrnostním podmínkám a jejich důsledkům (§26, odst. 1 zákona)

Závady ve sjízdnosti PK: změny ve sjízdnosti, které nemůže řidič předvídat ani při jízdě přizpůsobené dopravnětechnickému a stavebnímu stavu komunikace, povětrnostním podmínkám a jejich důsledkům; závadami ve sjízdnosti nejsou úseky nebo části a součásti PK, na nichž se podle tohoto plánu ZÚ údržba neprovádí buď vůbec, anebo jen částečně (§26, odst. 6 zákona)

Schůdnost MK a průjezdných úseků silnic: stav těchto komunikací, který umožňuje chůzi přizpůsobenou dopravnětechnickému a stavebnímu stavu komunikace, povětrnostním podmínkám a jejich důsledkům (§26, odst. 2 zákona)

Závady ve schůdnosti: taková změna schůdnosti, kterou nemůže chodec předvídat při pohybu přizpůsobeném stavebnímu a dopravnětechnickému stavu komunikace a povětrnostním podmínkám a jejich důsledkům (§26, odst. 2 zákona)

Neudržované úseky MK: úseky uvedené v tomto plánu ZÚ, které se neudržují jednak pro jejich malý dopravní význam (§27, odst. 6 zákona), jednak pro technickou nemožnost údržby

Kalamitní situace: vzniká mimořádnou změnou povětrnostních podmínek, která způsobí nadměrný spád sněhu zpravidla spojený se silným větrem nebo mimořádným vytvořením náledí nebo námrazy za předpokladu, že tyto živelné události způsobí nesjízdnost nebo neschůdnost PK na většině území města Jablunkov

Vlastník MK město Jablunkov (§9, odst. 1 zákona)

Správce MK: je MěÚ Jablunkov, odbor místního hospodářství, které Město Jablunkov pověřilo dle (§9, odst. 3 zákona)

Vlastník průjezdných úseků silnic: (§9, odst. 1 zákona) stát. výkonem vlastnických práv je pověřena Správa silnic Moravskoslezského kraje Frýdek-Místek, středisko Bystřice.

II. Základní povinnosti vlastníků, správce a uživatelů PK v zimním období

1. Základní povinnosti vlastníka PK:

- zajistit dostatečně finanční prostředky na provádění ZÚ,
- uzavřít smlouvu s firmami a organizacemi o provádění ZÚ na základě výběrového řízení.

2. Základní povinnosti správce komunikací:

- zajistit včasnou přípravu na provádění prací spojených se ZÚ,

- v průběhu zimního období operativně zmírňovat a odstraňovat závady ve sjízdnosti a schůdnosti na PK, přičemž neopomíjí ekonomickou stránku ZÚ,
  - řídit a kontrolovat průběh zajišťování ZÚ pozemních komunikací a vést o této činnosti předepsanou evidenci a na základě zjištěných stavů provádět potřebná opatření,
  - úzce spolupracovat při zajišťování ZÚ pozemních komunikací s odborem dopravy MěÚ v Jablunkově, SSMSK Frýdek-Místek a s orgány Městské policie a Policie ČR,
  - po projednání s orgány policie zvážit možnosti změn v dopravním značení na PK s cílem usnadnit provádění ZÚ, (např. zákaz zastavení, zjednosměrnění provozu, zákaz vjezdu apod.),
  - provádět záznam o spotřebě všech posypových materiálů a solanky,
  - provádět záznam o předání služby,
  - kontrolovat komunikační síť v terénu a na podkladě zjištěného stavu provádět potřebná opatření,
  - řídit a kontrolovat výkon ZÚ na pozemních komunikacích,
  - vést předepsanou evidenci o výkonech při ZÚ komunikací (zejména deník služeb, přehled vývoje počasí, hlášení o sjízdnosti a schůdnosti apod.),
  - potvrzovat prvotní doklady vedené provozními pracovníky o uskutečněných výkonech, spotřebě posypových materiálů apod.,
  - zúčastňovat se vyšetřování nehod, u nichž je podezření, že vznikly v důsledku závad ve sjízdnosti a schůdnosti,
  - provádět rozpis služeb,
  - provádět namátkovou kontrolu činnosti pracovníků ZÚ na všech úsecích v pracovní a mimopracovní době,
  - předávat písemné hlášení odboru dopravy.
3. Základní povinnosti uživatelů PK:
- přizpůsobit jízdu a chůzi stavu komunikací, který je v zimním období obvyklý (kluzkost, sníh na komunikacích apod.),
  - při chůzi po MK a chodnicích, kde se podle tohoto plánu zajišťuje schůdnost, dbát zvýšené opatrnosti a věnovat zvýšenou pozornost stavu komunikace (např. zamrzlé kaluže, kluzkost ve stínu stromů a budov apod.),
  - při chůzi po chodnicích požívat té části chodníku, která je posypána inertními posypovými materiály,
  - při přecházení komunikací používat označeného přechodu pro chodce nebo jiného přechodu, na němž je zajišťována schůdnost; při přechodu komunikací na jiných místech správce komunikací za schůdnost neodpovídá.
4. Základní povinnosti vlastníků nemovitosti:
- odstraňovat a zmírňovat závady ve schůdnosti na přilehlých chodnicích,
  - Vznikne-li závada ve schůdnosti v nočních hodinách, odstraňovat závady ve schůdnosti do 7 hodiny ránní; v průběhu dne se závady odstraňují bez průtahu.

III. Spolupráce správce PK s orgány Města Jablunkov a Policie

Město Jablunkov informuje správce PK o závadách ve sjízdnosti a schůdnosti, které jeho odborné orgány zjistily. V době kalamitní situace se se svým zástupcem účastní práce v kalamitním štábu, který přebírá dočasně operativní řízení údržby PK.

Správce PK průběžně informuje orgány Města Jablunkov o situaci v údržbě PK.

Orgány policie městské i policie ČR informují správce PK o závadách ve sjízdnosti při řízení údržbových prací.

K ohledání místa nehody na PK pozve příslušník zástupce správce PK vždy, kdy je podezření, že k nehodě došlo byť částečně závadami ve sjízdnosti nebo ve schůdnosti.

IV. Kalamitní situace

Kalamitní situaci vyhláší Město Jablunkov na žádost správce komunikací, a to v případech uvedených v části I. tohoto operačního plánu.

Zajišťování sjízdnosti a schůdnosti PK po dobu kalamitní situace se provádí operativně podle vývoje povětrnostní situace. Práce při údržbě řídí v době kalamitní situace kalamitní štáb.

Při vyhlášení kalamitní situace jsou povinni všichni pracovníci správce PK se neprodleně na vyzvání dostavit na svá pracoviště a okamžitě plnit úkoly, kterými byli pověřeni.

V. Základní technologické postupy při zajišťování ZÚ pozemních komunikací

1. Mechanická odklizení sněhu

Odklizení sněhu se provádí především mechanicky. Provádět posyp chemickými rozmrazovacími materiály do vrstvy čerstvě napadaného sněhu vyšší než 3 cm bez předchozího pluhování je neúčinné, a proto nepřipustné. Sníh je za obvyklé zimní situace třeba odstraňovat tak, aby nedošlo k jeho ujetí provozem a přimrznutí k povrchu vozovky. Sněhovou břečku je třeba z vozovky odstranit.

Boční sněhové valy je třeba rozšiřovat, aby byl zachován průjezdní prostor a nebyl případně omezen výhled. Při tání musí být zabezpečen odtok vody.

Na parkovištích může být sníh nejprve shrnut do valů, které se následně odstraní.

Při úrovnovém křížení komunikace s ponechanou sněhovou vrstvou s dráhou je nutno dbát na to, aby tato sněhová vrstva plynule navazovala na niveletu železničního přejezdu. U podjezdů je nutno dbát na zachování volné výšky.

Na mostech se sníh odstraňuje z celé šířky a délky mostu. Přitom má být sníh přesunován pokud možno v podélném směru nebo odvezen, pokud by při odhozu do stran padal na dole ležící dopravní cesty nebo jiné objekty.

K odklizení sněhu se běžně používají sněhové radlice.

Při trvalém sněžení se pluhování periodicky opakuje. Na dopravně důležitých komunikacích nemá po skončeném pluhování zbytková vrstva sněhu přesáhnout 3 cm.

Po mechanickém odklizení sněhu (např. při vzniklých valech na přechodech pro chodce) je správce komunikace povinen bez prodlevy zabezpečit jeho ruční odklizení.

2. Odklizení sněhu s použitím chemických rozmrazovacích materiálů.

Tato technologie se používá pouze na komunikacích, určených plánem zimní služby. Posyp solí se zahajuje, pokud výška sněhu nepřesáhne 3 cm. Do sněhové vrstvy vyšší než 3 cm není dovoleno posyp provádět!

Dávkování při posypu chloridem sodným se provádí v závislosti na intenzitě sněžení. Při malé intenzitě (1 – 1,5 cm za hodinu) se sype dávkou 10 g.m⁻², při větší intenzitě dávkou 20 g.m⁻².

Použití větších dávek již způsobuje vznik sněhové břečky. Při mimořádně dlouhém sněžení, nebo při mimořádné intenzitě spadu lze v průběhu sněžení posyp dávkou 10 g.m⁻² opakovat, ale vždy až po provedeném pluhování, aby se sůl dostala na povrch vozovky.

Odstraňování náledí nebo ujetých sněhových vrstev za pomoci chemických rozmrazovacích materiálů.

Chemické rozmrazovací materiály se zásadně aplikují až na zbytkovou vrstvu sněhu, kterou již nelze odstranit nebo snížit mechanickými prostředky. Těmito materiály lze účinně a rychle odstraňovat vrstvy uježděného sněhu do tloušťky 1 – 2 cm, nebo náledí do tloušťky 2 mm. Na vyšší vrstvy je nutný opakovaný posyp a součinnost s mechanickými prostředky.

Minimální, technologicky dostačující dávka pro tento typ posypu je 20 g.m⁻². Při likvidaci vyšších vrstev náledí je zpravidla nutno použít dávek vyšších, celková spotřeba posypových solí však při jednom zásahovém dni nemá překročit 60 g.m⁻². Jen ve zcela výjimečných případech, kdy je nezbytné obnovit rychle úplnou sjízdnost komunikace lze použít dávku vyšší než 50 g.m⁻². Dávky vyšší než 20 g.m⁻² se nesmí používat na úsecích silnic vystavených silným větřům, pokud není na sypači použito skrápěcí zařízení.

Na tenké vrstvy náledí se nechá posyp působit 2 – 5 hodin. Pokud se za tuto dobu vrstva od povrchu zcela neuvolní, zpluhuje se uvolněná povrchová vrstva radlicí s ocelovým břitem a celý postup se opakuje. Celková spotřeba posypové soli přitom nesmí přesáhnout výše uvedené povolené dávky.

Vzniklou sněhovou břečku nebo ledovou tříšť je nutno z vozovky neprodleně mechanicky odstranit.

Jen v mimořádných případech (při mrznoucím dešti nebo mrznoucím mrholení), lze výjimečně požit posypu směsí zdršňovacího a chemického materiálu. Dávka se přitom volí tak, aby celkové množství chemické složky nepřesáhlo výše uvedenou maximální dávku – např. maximálně 240 g.m⁻² směsi s poměrem 1:5.

3. Zdršňování náledí nebo ujetých sněhových vrstev posypem zdršňovacími materiály

Posyp zdršňovacími materiály se používá na komunikacích, které nejsou udržovány pomocí chemických rozmrazovacích materiálů. Může být prováděn pouze občasný posyp na dopravně důležitých místech, nebo na místech, kde to vyžaduje dopravně technický stav komunikace (křížovatky, velká stoupání, ostré směrové oblouky, zastávky osobní linkové dopravy). Pro posyp nezledovatělých ujetých sněhových vrstev by měl být použit materiál s větším obsahem hrubých frakcí. Přímé úseky silnic se sypou dávkou cca 70 až 100 g/m², místa, kde to vyžaduje dopravně technický stav komunikace se sypou dávkou cca 300 g/m². Na frekventovaných zledovatělých vozovkách je vzhledem k odmetení materiálu provozem účelné dávky zvýšit o 50 až 100%. Dávky vyšší než 500 g/m² jsou však neúčelné. Posyp zdršňovacími materiály se provádí v celé šířce komunikace, případně v celé šířce dopravního pruhu, tj. minimálně 3,5 m v jednom směru. Běžně se takto udržují komunikace okruhu I. a II., na ostatních komunikacích se posyp provádí v případech špatné sjízdnosti, kdy by mohlo dojít k vážnému ohrožení bezpečnosti silničního provozu.

4. Údržba chodníků

Údržba chodníků bude prováděna pluhováním s následným posypem inertním materiálem. Ve výjimečných případech (např. náledí) bude použito směsi soli s umělým kamenivem (drť). U chodníků, které jsou dopravně exponované, se sněh odstraňuje a posyp provádí v celé délce a šířce chodníku. U ostatních chodníků se sněh odstraňuje nejméně v šířce 1,5 m.

Dopravně exponované chodníky:

Závady ve schůdnosti chodníků, pokud vznikly náledím nebo sněhem, se odstraňují (zmírňují) odmetením nebo odhrnutím sněhu, oškrábáním zmrázek a posypem zdrsňovacími materiály. Sněhovou břečku je nutno bez průtahu z chodníku odstranit. Na chodnících je zakázáno k posypu používat sůl, škváru a popel.

Při odmetání a odhrnování sněhu se sněh odstraní bez zbytkové vrstvy až na povrch chodníku. Sněh dle možnosti z chodníku je zakázáno shrnovat do vozovky (jízdnic pruhů). Sněh se ponechá na hromadách na okraji chodníku při vozovce, nesmí být ztížena jeho nakládka přihrnutím ke stromům nebo sloupům, zataraseny přechody pro chodce přes vozovky, příchody a vjezdy do objektů a poklopy sloužící jako přístupy k sítím a zařízením uloženým pod povrchem chodníků.

V místech na chodnících používaných jako nástupní a výstupní prostory veřejné hromadné dopravy je zakázáno shrnovat sněh způsobem, který by ohrozil bezpečnost nebo znemožnil nástup a výstup cestujících.

Závady ve schůdnosti chodníků přilehlých k nemovitosti, které se nachází v zastavěném území a hraničí se silnicí nebo MK, jsou povinni bez průtahu odstraňovat vlastníci, správci nebo uživatelé nemovitosti pokud tyto závady vznikly znečištěním, náledím nebo sněhem.

5. Ruční úklid sněhu a ruční posyp

Ruční úklid sněhu a ruční posyp se z důvodu bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků správce PK provádí pouze za denního světla. Sněh se odstraňuje a posyp provádí zejména na přechodech pro chodce, autobusových zastávkách, bezbariérových nástupištích a na místech, kde není možno použít mechanizační prostředky (úzké chodníky, schody, lávky). Rovněž se provádí uvolňování vpustí tak, aby byla zajištěna jejich průtočnost.

VI. Časové limity pro zahájení prací při ZÚ místních komunikací

Správce komunikací zabezpečuje ZÚ tak, aby pokyn k zahájení příslušného zásahu byl vydán neprodleně po zjištění jeho potřeby, tj. kdy vrstva napadlého sněhu dosáhla 3 cm a aby pluhování bylo prováděno již v průběhu spadu sněhu a podle potřeby i po jeho skončení.

Při pracovní pohotovosti na pracovišti doba od zjištění závady ve sjízdnosti silnice do doby výjezdu prvních mechanismů ke zmírnění této závady nesmí být delší než 30 minut.

Při domácí pohotovosti tato doba nesmí přesáhnout 1,5 hodin.

VII. Organizace ZÚ

Město Jablunkov zajišťuje provádění ZÚ na území města Jablunkova.

starosta města

místostarosta

- vyhledává a ukončuje ZÚ z hlediska údržby komunikací a zodpovídá za organizaci a výkon ZÚ za pomoci městského štábu. Dává podnět k vyhlášení „kalamity“ městskému štábu ZÚ.
- je zodpovědný za plynulý průběh ZÚ, řídí chod města při zajištění ZÚ, kontroluje chod dispečinku, kontroluje kvalitu prováděné práce vlastních pracovníků i externích dodavatelů.

VIII. Plán svolávání

V době, kdy není prováděna pravidelná dispečerská služba, vyrozumí v mimopracovní dobu službu konající dispečer ve městě Jablunkov, po zajištění stavu počasí ohrožujícího sjízdnost komunikací, telefonicky odboru MH p. Polokové Žanetě, která provede opatření pro zajištění sjízdnosti komunikací, dle pokynů a směrnic obsažených v plánu ZÚ.

IX. Soupis PK a stanovení okruhů dle pořadí důležitosti

- viz příloha

Technologické pokyny

Nedílnou součástí pokynů ZÚ je vypsání trasy s mapovou částí řidičům. Při odstraňování sněhu traktory s radlicí, provádí tyto hnutí od středu vozovky k pravému okraji v těsném sledu za sebou.

Na určeném úseku budou nasazeny traktory (nákladní auta), které zahájí práce dle pokynů vedení ZÚ. Sněh na všech křižovatkách v určené trase musí být odklizen tak, aby nezůstaly v křižovatkách sněhové hrázky.

V Jablunkově dne 29.9.2016.